

În culise

De multă vreme mă frământă gândul că, dincolo de imaginea de ansamblu pe care și-o formează spectatorul în urma vizionării unui act artistic și care-i rămâne acestuia pe retină cel puțin pentru o perioadă scurtă de timp, se petrec lucruri care merită să fie relatate. Și nu pentru a știrbi din vibrația stămită de farmecul multitudinii de sentimente trăite, ci, deopotrivă, atât de privitori, cât și de mesagerii aflați pe scenă, pentru a întări ideea de prețuire a tot ceea ce înseamnă talent și dăruire în slujba consumatorului de frumos. Sunt lucruri care presupun sacrificii, întâmplări amuzante, probleme ce par a nu avea soluții, dar care trebuie rezolvate, surprize plăcute sau mai puțin plăcute, neajunsuri și multe altele, toate făcând parte dintr-un tot care înseamnă o muncă enormă, ce se materializează în rezultate finale pe măsură. Dorința mea de a face vizibile câteva dintre detaliile pe care le consider a fi relevante, ca urmare a celor petrecute în spatele scenei, atât la propriu, cât și la figurat, este în mare parte datorată unor sintagme obsesive cu care am fost bombardată de-a lungul timpului: „Dar ce invitați aveți la spectacol?” – desigur, referindu-se strict la artiștii din afara ansamblului nostru –, ori „Da’ cei care cântă și dansează, primesc bani?” sau „Am mai văzut spectacolul acesta, îl știu!”. Or, este inadmisibil să faci o apreciere despre un spectacol câtă vreme n-ai apucat să-l vezi încă, cu atât mai mult cu cât nu ești în măsură să exprimi păreri neavizate despre lucruri atât de valoroase, care conturează traiectoria unei lungi și vaste experiențe într-un domeniu atât de complex și care n-au nicio legătură cu superficialitatea celor ce nu sunt conștienți de privilegiul oferit de oportunitatea de a lua contact cu ele. Dar nu vreau să sune a critică față de unii sau de alții, ci, pur și simplu, vreau să povestesc câte ceva legat de noi, de Ansamblul Folcloric Profesionist „BUSUIOCUL” din Bacău, cu tot ceea ce este, ce are, ce face și ce nu se vede la această instituție de cultură.

Și pentru că tot ne-am întors, recent, din Schoten – Belgia, unde am participat la cea de-a 61-a ediție a Festivalului Internațional de Folclor, care s-a desfășurat în perioada 11-19 iulie 2019, vă voi mărturisi câte ceva din ceea ce m-a surprins într-un mod plă-

cut, atât de tare, încât am uitat de toate neajunsurile și de toată oboseala care ne-a toropit începând din momentul îmbarcării în autocar și până la vreo două-trei zile de după revenirea la casele noastre.

Și cum despre ropotele de aplauze explodând din bucuria imensă a celor peste zece mii de spectatori ce ne-au urmărit, despre cuvintele de apreciere adresate de-a lungul a opt zile de organizatorii ce au trăit, odată cu ei, zi de zi, seară de seară, momentele artistice prezentate cu o ținută artistică desăvârșită de grupul de artiști profesioniști ai ansamblului, despre toate celelalte componente menite să contureze această deplasare ca fiind un real succes în palmaresul nostru, s-a vorbit sau se pot vedea imagini și filmulețe imortalizate pe diverse suporturi de stocare și, cu siguranță, se vor mai găsi ocazii de revenire și extindere asupra comentariilor referitoare la realizările în sine, nu vom insista asupra lor. Sunt aspecte accesibile, ce merită repovestite ori de câte ori avem prilejul și fac parte din bogata cunună de fapte care lasă în urmă ecouri entuziaste și impresii ce definesc instituția ca fiind poziționată într-o lumina favorabilă. Nici despre neajunsuri nu aș vrea să scriu, cel puțin acum, cu toate că simt nevoia să mă exprim și pe segmentul acesta, care nu este deloc lipsit de importanță, dar am pornit cu gândul de a puncta câte ceva, fără să pară că mă plâng de ceva anume. Poate o s-o fac altă dată, asta numai dacă mi se mai oferă ocazia, căci se vede de departe că nu sunt o naratoare experimentată și îmi asum orice critică sub acest aspect.

Așadar, o scurtă trecere în revistă asupra celor petrecute pe parcursul celor aproape două săptămâni, incluzând și drumul dus-întors, se prezintă cam așa:

Am plecat seara, pe la ora 23, deja obosiți după multe și intense repetiții zilnice. De ce multe și de ce atât de intense? Pentru că domnul Petre Vlase, managerul instituției, cel care a înființat Ansamblul „BUSUIOCUL”, pe care-l percepe ca pe viața însăși, și nu este o exagerare când spun asta, este și coregraf, se ocupă și de scenariile spectacolelor și nu admite jumătăți de măsură. Când e vorba de o producție artistică, trebuie să iasă perfect.

După 18 ore de călătorit, cu pauze rare și scurte, care te obligă la setări speciale ale organismului pentru programarea unor nevoi firești, am poposit, pentru o noapte, la Viena, oraș al muzicii, dansului și sărbătorii, oraș al artelor, cu clădiri impunătoare, emblematice, oraș plin de istorie. Ne-am bucurat de simplul fapt că am respirat pentru câteva ore aerul eleganței specifice capitalei valsului. Pentru cei mai iuți de picior a fost posibilă chiar o plimbare scurtă către Palatul Schönbrunn, ceea ce nu-i de ici de colo dacă te gândești că nu stă la îndemână oricui o astfel de oportunitate.

A doua zi, dis-de-dimineață, ne-am îmbarcat din nou, înarmați cu răbdare și rezistență pentru încă pe atâtea ore de mers, fiind exact la jumătatea distanței dintre Bacău - România și Schoten - Belgia. Și să nu vă închipuiți că ne-a întâmpinat cineva dimineața cu cafea și mic dejun! Ne-a surâs ideea de a zări, printre niște geamuri, impecabil de curate, o sală de restaurant în care se oglindeau niște pahare sclipitoare așezate ordonat pe fețe de masă scrobite, imaculate, innoabilate de naproane din aceeași țesătură, puse sub formă de ornament, însă la aflarea prețului pentru un potențial răsfaț în acea încăpăre, entuziasmul s-a pierdut într-o simplă înghițitură în sec. Ne-am impus să privim însă partea bună a lucrurilor și anume că toată lumea a beneficiat de aceleași condiții de cazare, câte patru persoane în cameră, la un preț foarte bun, cu toate criteriile privind curățenia îndeplinite la superlativ absolut. Ce n-am fi dat să avem parte de un pat și o pernă și la întoarcere!

În fine, am ajuns în cele din urmă la destinație, aproape de miezul nopții. După două zile și două nopți de stat în autocar, cu o pauză pe fugă făcută la jumătatea drumului doar ca să se încadreze firma de transport în anumite condiții impuse de rigorile legii, nu poți avea pretenția de a cere feței să pozeze într-o mască de om lucid și relaxat. Cred că fiecare era depășit de orice fărâma de putere de a suporta chiar și un minut în plus, dacă ar fi fost să mai fie necesar. Se vedea clar că zace în fiecare din noi o doză consistentă de irascibilitate combinată cu apatie, împreună dând un fel de sentiment de lehamite. S-ar vedea

acestea pe scenă vreodată, dat fiind faptul că tipologia ritmurilor fascinant de înviorătoare pe care le reproduc cu atâta măiestrie membrii orchestrei, însoțite de manifestarea plină de forță și vitalitate a dansatorilor, te duc cu gândul numai și numai la voie bună? Eu zic că nu.

După o scurtă întrevvedere cu organizatorii (pe care aproape că nu mi-o mai amintesc, atât eram de obosită), am ajuns, în sfârșit, acolo unde ne doream cel mai mult: la locurile de cazare. Dacă până atunci am reușit să ne inhibăm mânia pe nemiloasa distanță pe care a trebuit s-o parcurgem, consolându-ne cu gândul că undeva, departe, ne așteaptă un loc primitiv unde să putem să ne refacem și să facem față următoarei etape de adaptare la un program încărcat al festivalului, iată că s-a spulberat și această iluzie, fiind surprinși de o primire extrem de călduroasă din parte celor prezenți acolo, dar care era invers proporțională față de improvizările șocante care se doreau a fi spațiile de cazare, în care eram supuși unor condiții inimaginabil de vitrege. Vorbesc acum din perspectiva percepției din acel moment despre toate acestea, întrucât starea noastră s-a ameliorat, vizibil, începând de a doua zi, multumiți fiind doar de faptul că ne-am permis luxul de a dormi câteva ore, chiar și asta s-a petrecut că n-am avut încotro. Și cum spuneam, ne-am ivit, puțin după miezul nopții, într-o curte potrivit de mare, cu un aspect de vechi și sărăcăcios, unde pe o laterală se vedeau câteva bănci de lemn uzate și cu vopseaua ștersă pe alocuri de vreme iar în rest nu vedeai decât niște clădiri împrăștiate pe toate laturile. Inițial am crezut că este o glumă de prost gust. Cum puteai să-ți închipui că între acei

pereți, a căror fațadă te inspira mai degrabă la ideea de școală veche părăsită decât la un spațiu de cazare, vei locui pentru mai bine de o săptămână, timp în care nu că vei zăbovi acolo, dar va trebui să fii apt pentru a arăta ce-i mai frumos din ceea ce reprezintă folclorul românesc, celor care au așteptări mari în acest sens? Ei, bine, ni s-au slăbit toate balamalele când am fost puși în fața faptului împlinit. Da, acelea erau camerele

noastre, transformate de fapt în așa zise camere, căci ele în realitate erau niște săli de clasă foarte vechi, în care probabil nu s-au ținut de multă vreme activități după cum arătau de neîngrijite. Și asta n-a fost destul să vedem, am rămas stupefiați la aflarea repartiției pe camere: băieții – o cameră de 16 persoane și una de 8, iar fetele, ce să zic, privilegiate – câte 7 în cameră. Nu cred că mai îndrăzne cineva să viseze la un șifonier, o masă, televizor, scaune etc., de vreme ce s-a găsit posibilitatea „parcării” geamantanelor ce puteau face concurență cu ușurință unui dulap generos, ce avea să țină rol de „gazdă” a tuturor hainelor și mărunțișurilor de trebuință pentru care nu exista nici un milimetru pătrat de loc anume. Mai era ceva foarte important de descoperit, căliți fiind deja de apariția succesivă a neașteptatelor surprize, și anume: unde o fi baia? Un băiat mai sugubăț dintre dansatori, care nu prea părea credibil, a ținut neapărat să ne lumineze cu privire la acest lucru, informându-ne prin gesturi făcute cu mâna, care sugerează ideea de „tocmai acolo!”, despre existența, undeva pe o latură a curții, a unui grup sanitar comun, destul de micuț de altfel. Ce înseamnă comun? În acest context, comun înseamnă destul de mult, și anume pentru toate grupurile participante, venite din: România, Africa de Sud, Țara Bascilor, Indonezia, Slovacia și Bolivia.

Bineînțeles că tot colajul de descoperiri stupefiantă nu s-a oprit aici și nici n-o să divulg toate reacțiile de revoltă care s-au produs ca o consecință a abaterii grave de la un nivel rezonabil, ba chiar modest al așteptărilor pe care le-am avut fiecare dintre noi, pe un fond de oboseală care depășise de multă vreme o limită maximă ad-

misibilă, omenește vorbind, bună parte dintre colegi manifestându-și cu vehemență dorința de a pleca înapoi acasă. Acum nu-mi rămâne decât să privesc cu amuzament la toate șocurile din debutul memorabilei perioade pe care am petrecut-o acolo, drept pentru care le tratez ca pe niște lucruri pozitive, privind, de această dată, din poziția celei care observă din afară lucrurile întâmplare.

Ar mai fi multe de povestit, dar n-am răbdare și n-ar fi asta o problemă, dacă nu m-aș teme de judecata celor ce ar putea să parcurgă aceste rânduri, care, după ce că arată atâta nepricepere în ale conținutului, se mai vor a fi și multe. O să mai spun doar că am intrat în ritm cu toate cerințele organizatorilor, ne-am resemnat la gândul că nu avem de ales și am pornit serios la treabă. Nimic din cele expuse mai sus nu mai prezenta importanță, câtă vreme ne-am setat pe punerea în valoare a tot ce era posibil pentru a ne îndeplini misiunea de a arăta lumii întregi legătura noastră cu pământul natal, cu identitatea noastră ca popor, menținută prin păstrarea vie a tradițiilor populare, a portului specific, a cântecului și dansului popular.

Au fost multe împrejurări demne de păstrarea într-un bogat album de amintiri frumoase însă „cireașa de pe tort”, în opinia mea, și în sfârșit ajung la un punct care m-a emoționat, până la lacrimi, a fost momentul în care, în așteptarea aprobării pentru intrarea în scenă, în vederea susținerii momentului artistic, conform ordinii stabilite prin program, într-una dintre zile, o doamnă de o vârstă respectabilă, a venit la noi, ținând în mână-i tremurândă o revistă deschisă la una din paginile unde, conduși cu privirea de degetul arătător pe care femeia abia și-l stăpânea de emoție, am zărit o poză deasupra unui articol scris cu 37 de ani în urmă, care nu era despre altceva decât despre elogiile aduse Ansamblului Folcloric „BUSUIOCUL”, în urma participării la același festival, în anul 1982. Nu o dată m-am întrebat: ce o fi simțit domnul Petre Vlase la vederea acestui gest, dat fiind faptul că atunci, în 1982, a fost acolo? Orice comentariu consider că ar fi de prisos de data aceasta.

Anișoara MACOR